

ON ÜÇ BÜYÜLÜ ÖYKÜ

13 YAZAR, 13 ÖYKÜ

♥
CAN

13 Yazar
ON ÜÇ BÜYÜLÜ ÖYKÜ

TÜRK YAZARLARI

Yayın Yönetmeni
İlknur Özdemir

Dizgi
Serap Kılıç

Montaj
Mine Sarıkaya

Kapak Düzeni
Semih Özcan

İç Baskı
Özal Basımevi

Kapak Baskı
Çetin Ofset

Cilt
ZE Ciltevi

1. basım: 2002
2. basım: 2002
3. basım: 2003

ISBN 975-07-0190-9
© Can Yayınları Ltd. Şti. (2002)

13 Yazar
ON ÜÇ
BÜYÜLÜ ÖYKÜ

ÖYKÜLER

CAN YAYINLARI LTD. ŞTİ.

Hayriye Caddesi No. 2, 80060 Galatasaray, İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 - 252 59 88 - 252 59 89 Fax: 252 72 33

<http://www.canyayinlari.com>

e-posta: yayinevi@canyayinlari.com

İÇİNDEKİLER

Akın Sevinç / Kartiy.....	9
Attilâ Şenkon / Kambur Zülküf'ün Ceylanları	23
Cemil Kavukçu / O Kadın Fatma Girik Değil.....	31
Faruk Duman / Ömre Zarar Kavil	45
Gönül Kıvılcım / Elma Ağaçlarının Ninnisi.....	57
Hakan Şenocak / Beyaz Kuşun Çaresi.....	71
İlknur Özdemir / Bez Bebek.....	81
İnci Aral / Pembe Kayışlı Saat	103
Murat Gülsoy / Yazıyla İşaretlenmiş	119
Müge İplikçi / Sütü Seven Kamyon Şoförü.....	139
Nazlı Eray / Kadın Tohumu	153
Sema Kaygusuz / Sülün	169
Yekta Kopan / Borges ve Ben	177

SUNUŞ

Bu kitabı oluşturma dūřüncesi, tanıtımlarımızda kullandığımız “Türk Öykücülüđü Denince Can Yayınları” sözünden çıktı sayılır. Gerçekten de Can Yayınları, ilk kuruluş yıllarından bu yana edebiyatımızın önemli yazarlarının, romancılarının, öykücülerinin, şairlerinin buluşma yeri olma niteliğini korudu. Ama öykünün hep önemli, özel bir yeri oldu. Usta öykücülerin yanı sıra özellikle son yıllarda sesini duyuran güçlü öykücülerin pek çođu, ilk kitaplarını Can Yayınları arasında yayınlama olanağı buldular. Son üç yıldır peş peşe Sait Faik Hikâye Armağanı gibi çok önemli bir edebiyat ödülünün yayınevimizin yazarlarına verilmiş olmasının yukarıdaki sözü doğruladığına inanıyoruz.

Can Yayınları, öykü anlayışları, üslupları, dilleri ve öykü evrenleri birbirinden çok farklı öykücülerini bir araya getiriyor. Bu renkli mozaik, günümüz Türk öykücülüğünün en nitelikli örneklerini geniş bir yelpazede sunuyor. Biz, hepsi birbirinden değerli öykücülerimizden, “Büyülü Öyküler” konu başlığı altında bu kitap için birer öykü yazmalarını istedik. On üç yazarın her biri kendi büyülü öyküsünü yaza-

caktı. Kitaptaki öyküleri okurken öykücülerimizin “büyülü öykü” anlayışının birbirinden ne kadar farklı olduğunu göreceksiniz. Öykünün kendisinin büyüğü bir tür olduğu düşünülse bile büyüklük her yazarda farklı bir yansıma buluyor.

Yazarlar kitapta adlarına göre alfabetik sırayla yer alıyor. Öykü sayısının on üç olmasına gelince... Büyülü bir kitapla ancak bu gizemli sayı bağdaşır, diye düşündük. Büyülü öykülerin öykü coğrafyamıza bir renklilik katacağına, sizleri farklı dünyalarda gezdireceğine inanıyoruz. Yazarlarımızın bu kitabın oluşmasına heyecanla, hevesle katkıda bulunmalarından cesaret alarak, bu türdeki bir sonraki öykü kitabının da temellerini attık. “13 Gece Öyküsü”nü de sonbaharda sizlerle buluşturmayı umuyoruz.

İlknur Özdemir
Yayın Yönetmeni

Akın Sevinç
KARTİY

Gözlerimi açtığımda hava yeni yeni aydınlanıyordu. Gördüğüm rüya, her yanımdan sarmış sarmalamış. Zihnimde, uykunun yakınına bile uğramamışçasına bir duruluk. Ağlamışım da rüyamda, yastığımın avuç içi kadar yeri ıslanmış.

Ellerimi başımın altında kavuşturdum ve sırtüstü yattım bir süre, önceki akşam onu özlediğimi fark edip evine uğradığımdaki şaşkınlığı, huzurlu bakışları, yutkuna yutkuna ağlaması, sonra da uzun uzun sımsıkı sarılışları gözümün önünde. Bunun onu son görüşüm, rüyanın da Kartiy'in çoktan öldüğünün işareti olduğundan o kadar eminim ki.

Onun evinde, yer sofrasındayız. İkimiz de aynı şekilde oturuyoruz; ayaklarımızdan birini altımıza almış, dizden büktüğümüz öbürüne yaslanmışız. Kartiy, elindeki ekmekten küçük parçalar koparıp önüme koydukça, ben hiç ses etmeden sakın sakın yiyorum. Bir lokmayı atıyorum ağzıma, birden masmavi bir balık, boğazımdan geçiyor, koltuk altlarıma saklanıyor. Derken göğüs kafesimin içine, oradan da ayaklarıma doğru kıvrıla kıvrıla yüzüyor. O yüzdükçe, ben masmaviye bürünüyorum. Bir parça daha ekmek alıyorum. Bu kez sapsarı bir kuş, seke seke gelip boy-

numla omzumun arasındakiki kuytuya sığıyorum. Ardından da avuçlarımda, zıp zıp... Parmaklarımın uçlarına kadar sapsarı kesiliyorum. Bir parça daha alıyorum ekmekten, iştahla. İşte o zaman kıpkırmızı yarıklar oluşuyor sırtımın tam ortasında, boydan boya. O yarıklardan adını bilmediğim çiçekler başlarını uzatıyor. Yıllarca bunu beklemişlercesine bir kerede açılıveriyorlar; pat-tadak! Kıpkırmızıyım artık. Sonra balıklar, kuşlar, çiçekler çoğalıyor. Renkleri ve yerleri sürekli değişiyor. Tam bir cümbüş! Kartiy, arada uzanıp ağzıma lokmalar tıkıştırıyor. İşte o zaman alevler sarıyor her yanımlı. O kadar çok ışık saçıyorum ki çevreme, kendi kollarıma ve bacaklarıma bile bakamaz oluyorum. İçimde gezinenlerin ağırlıkları biniyor sanki bedenime, yavaş yavaş. Her yerim uyuşmuş durumda. Renkler bedenimden taşıyor ve evin duvarlarına yansıyor. Ben türlü türlü renklere büründükçe Kartiy'in gözleri parlıyor, gülüşü bütün yüzünü kaplıyor. Ben derin derin iç çekip her defasında içime dolan havayla birlikte başka renklere bürünürken Kartiy yerden destek alıp ayağa kalkıyor. İçerideki odadan kocaman bakır bir leğen ve bir ibrik getiriyor. Beni leğenin içine oturtuyor. Sonra da ibriğin içindekini başımdan aşağı azar azar döküyor. Hiç konuşmuyoruz. Nasırlı, katır kutur parmakları sırtımda, bacaklarımda, göbeğimde dolaştıkça bedenimdeki renkler akıp gidiyor. Bir ışık yumağına, bembeyaz bir buluta dönüşüyorum sonra. Hafifliyorum, hafifledikçe küçülüyorum; okul yıllarımdaki hallerime, sokakta oynadığım yaşlara, ilk yürüdüğüm günlere gidiyorum. Sonra

yürüyemiyorum bile, emekliyorum leğenin içinde. Kartiy beni kucağına alıp sımsıkı sarıp sarmalıyor, kuruluyor. Pırıl pırılım artık. Sonra da beni pencerenin önündeki sedire yatırıyor, kendisi de yanıma kıvrılıp gözlerini yumuyor.

Yatakta ne kadar dönersem döneyim uyuyamayınca, teyzannemi uyandırmadan sessizce evden çıktım. Bizim sokakta oturan kadınların yarısı o saatlerde el birliği yapar, bütün sokağı temizlerlerdi. Başka gün de diğer yarısı. Bütün sokağı pırıl pırıl yaparlardı da, bir Kartiy'in kapısının önünü süpürmezlerdi. Her sabah, evlerinin önü temizlensin diye değil de, Kartiy'le aralarındaki sınır iyice belirginleşsin diye yaparlardı sanki bu temizliği. Çoktan emekliliğe ayrılmış olsa da, hâlâ öğretmen tavırlarından sıyrılamayan kadına yaklaştım yine. "Hocanım" denmesini ve kapı komşusu olan Kartiy'le ilgili bir şey sorulmasını sevmediğini bildiğim halde inadına sordum, sanki dün akşam Kartiy'in evine giden ben değilmişim gibi,

"Günaydın Hocanım, kolay gelsin! Kartiy'i soracaktım. Nasıl acaba sağlık durumu?" Söylediklerimi herkes duysun diye, sesimi bir alçaltıp bir yükseltiyordum,

"Görürseniz selam söyleyin benden. İlk fırsat bulduğumda..."

Hocanım, burnundan solumaya başladı birden. Ona kurduğum tuzağı göremeyecek kadar öfke bürümüştü her yerini. Biriktirdiği çöpleri Kartiy'in kapısının önüne doğru süpürmeye başladı. Süpürgesini arada bana doğru kaldırıyor ve sallıyordu,

“Kaç kez söyledim sana! O büyücü kariyla hiç işim olmaz benim. Ağzımı açıp da bir şey söylemem, boşuna kendini yorma. Madem merak ediyorsun çal kapısını, gir de kendin sor nasılmış diye!”

Öbür kadınlara dönüp söylene söylene süpürgesini sallamaya başladı sonra.

“Bir gıdım akıl kalmadı insanlarda. Hele şunda... Hiç! Boşuna bırakıp kaçmadı annesi...”

Bu kadınların acıklı hallerine Kartiy’e acıdığımın daha çok acırdım her sabah. Bir zamanlar Kartiy’i yere göğe sığdıramazlarken, evlerinden çıkmaması için ne yapacaklarını şaşırırlarken, birden değişmiş ve ona karşı nefretten beter duygular beslemeye başlamışlardı. Kartiy’in penceresinin önünde durup önce içeriye bir göz attım. Kimse görünmüyordu. Kapıyı tıklattım, açılmadı. Bütün mahallelinin gözü bende. Hocanımın az önce bu tarafa doğru süpürdüğü çöpleri ayağımla gerisin geri ittirdim. İşlerine, okullarına giden konu komşu, çocukluk arkadaşlarım, onların çocukları, akrabaları bu yaptığımı görünce yine kafalarını çevirdiler, selam bile vermediler. Kartiy’den nefret edenlerin benden tiksintmeleri hoşuma gidiyordu nedense. Bu kez zili çaldım. Ses soluk yok.

Tam öğle yemeğinden dönmüş, akşama kadar bitirmem gereken işleri sıraya koyuyordum ki, teyzannem aradı. Ne kadar kontrol etmeye çalışırsa çalışsın sesi titriyor, ne kadar saklamaya çalışırsa çalışsın ağlıyordu. O daha hiçbir şey söylemeden ben,

“Kartiy mi?” dedim. Yalnızca burnunu çekti, başladı hüngür hüngür ağlamaya. Belli ki sabah kapısını çaldığımı ve açılmadığını gören kadınları kuşkulandırmayı başarabilmişim. Onların işiydi, Kartiy’in öldüğünün bu kadar çabuk duyulması. Gördüğüm rüya geldi birden aklıma, yaşlar kendiliğinden yanaklarımdan süzüldü.

“Geliyorum ben hemen,” dedim, “ben gelmeden evden çıkayım deme bak!”

Tezannemin o gün neden o kadar çok ağladığını bir türlü anlamadım. Sanki bütün mahalleye Kartiy’in büyücü olduğunu yayan o değilmiş gibi davranmıştı gün boyunca. Eve her gelene; Kartiy’in evlerden topladıklarıyla, geceleri çöpleri karıştırıp çıkardıklarıyla büyü yaptığını, o eşyaları mezarlığa gömdüğünü kendi gözleriyle gördüğünü söyleyen sanki kendisi değildi. Sanki, mahallelinin başına ne kadar kötü şey gelmişse, Kartiy’in yüzünden geldiğini o söylememişti.

Bir keresinde de ben ağlatmışım teyzanne mi. Bile isteye hem de. O gün Kartiy’den neden nefret ettiğini öğrenmişim:

Soluğu erkenden evde aldığım bir gün. Mahallenin kadınları bizim evde toplanmış, yiyip içiyorlar. Sırf eve geldiğimi gördüler, ayıp olmasın diye doğrudan odama gitmiyorum. İki dakika oturup kalkmak var kafamda. Tam çayım gelmişken içlerinden biri boş bulunup,

“Kartiy’in neler yaptığından haberin var değil mi yavrum? Bir büyücüyle aynı sokakta oturuyormuşuz da haberimiz yokmuş,” diyor.

“Şeytana uymuş o, şeytana!” diyor bir başkası.

“Ne büyücüsü, ne şeytanı?” diyerek teyzannemin yüzüne bakıyorum. Beti benzi atıyor.

“Hepsi teyzannemin uydurması bunların. Asıl şeytan o, siz de ona uyarak şeytanla bir oluyorsunuz,” diyor ve fırlıyorum Kartiy’in evine.

Teyzannem, o gece Kartiy’in evinden döndüğümde kapıda karşıyor beni. Ben eve girer girmez karşıma dikiliyor, sonra da avazı çıktığı kadar bağıyor. Neredeyse bütün gece hem de. Ona karşı koruduğum Kartiy’in hayatımızı nasıl zehir ettiğini anlatıyor bir bir; annemin evden kaçmasını, anneannemin kahrından ölmesini... Hatta, benim teyzannemin hayatını mahvetmekle kalmadığımı, ölümüne neden olacağımı...

Ertesi gün işe gider gibi yapıp Kartiy’in evinde alıyorum soluğu. Olanı biteni bir de onun ağzından dinliyorum:

“Başıma ne geldiyse o rüyayı gördüm diye geldi. Hayatım kâbusa döndü. Herkes sırt çevirdi bana. Bir zamanlar, baş köşede oturturlardı beni. Kap kap yemek pişirip önüme koyar, eski giysilerini, kullanmadıkları eşyalarını verirlerdi. Ben de önüme ne konursa yer, ne verirlerse alırdım. Gönüllerinden kopmuş vermişler bir kere, almayacaksın da n’apacaksın! Elimden dua okumak gelirdi, ben de hastalananlara şifa, sınava girecek çocuklara zihin açıklığı, ruhu daralana ferahlık verecek dualar okurdum. Pirinçleri, kesmeşekerleri okuyup üfler, nazar boncukları, muskalar hazırlardım. Elimden bunlar gelirdi. Nur içinde

yatsın, anneannen benim çocukluk arkadaşım, can yoldaşımdı. Bir akşam yine onların evindeyim. Birlikte şen şakrak yedik içtik. Bir rehavet bastırmasın mı bana! Oracıkta uyuklamış kalmışım. O gece, anneni nur topu gibi bir çocuk doğururken gördüm rüyamda. Daha o zamanlar on dokuz-yirmi yaşında annen. Evli mevli de değil, sen ortalıklarda yoksun bile. Rüyamda annen o sabiyi benim bahçeye bırakıp kaçıyordu. Arkasından seslendim, gelsin de geri alsın diye. Annen kaçıp gidince ben de o çocuğu aldım, bastım bağıma. Rüya bu ya, sonra tuttum benim bahçedeki dut ağacının içini oydu. Tıpkı bir kabağın içini oyar gibi. Göbek bağı sallanıp duran bu çocuğu o oyuğa yerleştirdim, göbeğini de ağacın köklerine bağladım, sanki bir işe yarayacağını bilirmişim gibi. Bir çırpıda onlarca kol dalanıp budaklansın, göğe doğru uzayıp gitmesin mi! Her bir parmağında türlü türlü mücevherler, avuçlarında yemişler, meyveler... Sabi, birden gözlerini açıvermesin mi!”

Ertesi sabah, hep birlikte kahvaltı ederlerken Kartiy, rüyasını anlatıyor. Sonra da tutup,

“Belli ki tez vakte kadar çok kısmetli bir çocuğun olacak senin,” dediğinde, annem başlıyor ağlamaya. Hem de boğulurcasına, duvarları yıkarcasına. Anneannem o zaman anlıyor ki işin içinde başka işler var. Annemi kolundan tuttuğu gibi doğru doktora. Annem benim doğumumdan sonra, mahallelinin baskısına dayanamıyor besbelli, bırakıp gidiyor bizi. O günden beri ne bir mektup, ne bir haber.

ON ÜÇ BÜYÜLÜ ÖYKÜ

13 YAZAR, 13 ÖYKÜ

On Üç Büyülü Öykü, Can Yayınları'nın on üç öykücüsünü bir kitapta buluşturdu. On üç yazarın her birinden bir büyü öykü yazmasını istedik. Kitaptaki öyküleri okurken öykücülerimizin *büyülü öykü* anlayışının birbirinden ne kadar farklı olduğunu, öykülerin ne kadar geniş bir yelpazeye yayıldığını göreceksiniz. Öykünün kendisinin büyü bir tür olduğu düşünülse bile, *büyünlük* her yazarda farklı bir yansıma buluyor. Düşlerden, büyülerden, gizemli simgelerden, çocukluk hayallerinden, doğaüstü olaylardan, öteki âlemden gelen işaretlerden, sanrılardan oluşan, kâh güldürücü, kâh şaşırtıcı dünyalar kurdu öykücülerimiz; biz de bu dünyaları bu kitapta bir araya getirdik. Yıllardır öykü yazan ustaların yanında yeni öykücüler de var bu kitaba emeği geçenler arasında. Bu örneğin tek olduğunu sanıyoruz. Özel hazırlanan bir öykü kitabındaki bütün öykücülerin aynı yayınevinin yazarları olmasının başka bir örneği -bildiğimiz kadarıyla- yok. Bu son derece renkli mozaik, özellikle son yıllarda öne çıkan öykücülüğümüzün içindeki çeşitliliği gösteren bir okuma şöleni. Bütün öykülerin keyifle okunacağından hiç kuşquamız yok. Neden *on üç* dersenez, *büyülü* dünyalara da bu rakam uygun düşer diye düşündük.

Kapaktaki resim: DEAN WILLIAMS

ISBN 975-07-0190-9

9 789750 701900

<http://www.canyayinlari.com>

KDV İÇİNDEDİR